
Táncházt. Február 8-án, vasárnap du. 5 órától játékokkal egybekötött farsangi bált rendeznek a Monostori Művelődési Házban (Monostori út 16.). Szívesen látnak maskarába öltözöttöket is, kicsiket és nagyokat egyaránt. Vendégeik: a MIM-7 pantomim csoport.
(Igazság, 1981/31. 2. – 1981. február 7., szombat)

Kell az összefogás⁹⁶

Beszélgetés Balogh Edgárral táncházzról, Fellegvárról, Echinoxról, Kalákáról, a Kolozsvári Bokrétáról és más olyan MADOSZ-hagyományról, amelyet a jövőben még hasznosíthatunk

Az utóbbi esztendőben örömdetesesen megpezdült közművelődési életünk. Itt és mit kérdésünkre nem az általános mással, hanem hagyományaink feltárásának, történelmi tudatunk fejlesztésének igényével, a jelen kérdéseinek nyílt vitájával válaszoltak a fiatalok. Az Ifjúmunkás ez alkalommal is igyekezett kilépni a hivataloskodás zárt falai közül és elfogadtatni a hangsúlyos politikusságot, az összefogás szükségességét a legkülönbözőbb alkotó csoportok, baráti körök, kísérleti műhelyek között. Mindezt a Megéneklünk, Románia rendkívül széles és tovább tágítható keretei között tettük és tesszük.

Az elmúlt év végén, a nemzetiségi közéletünkben sok mindenre figyelő Balogh Edgárt kértük föl, mondjon véleményt a fiatalokról, azok mai igényeiről és próbálkozásairól, kísérletezéseiről.

Balogh Edgár: Hol kezdjük? Vágjunk a sűrűjébe. Ne ítéljük el Fellegvárék kísérletezését. A Fellegvár és az Echinox szűk kísérleti telep, amely eléggé elszakadt a tömegélettől, viszont olyan műhely is, ahol a nyelvvel, a gondolatokkal való játék mintegy bőségben áramlik. Ezek a fiatalok, úgy érzem, szerepet fognak játszani kulturális életünkben abban a pillanatban, amint kísérleti eredményeikkel bekapcsolódnak a tömegéletbe. Nos, ebből a szempontból a táncházmozgalom a mindennapok reális mozgalmá, a tömegekhez közel álló, a tömegekhez szóló mozgalom. Ezért örömdök, ha Fellegvárék és Echinoxék legalább ezen a ponton (a maguk fanyalgásával, a maguk főntartásaival) közelednek a közügyi témákhoz. Ezt értékelni tudom. Ami a táncházmozgalom lényege, amit nem mindenki vesz még észre, az a szocialista tömegkultúra modern átalakítása olyan sajátos helyi eszközökkel, amelyek fölelevenítik a régi közösségi élet értékeit. A népi kultúra nyilvánvalóan abban a formájában, ahogyan az kötődött a régi közösségi élethez, megszűnőben van.

96 A Tar Károly és Balogh Edgár között zajló beszélgetésből igen jól kiolvasható a szocialista korszak ifjúsági mozgalmakkal (általában ifjúsággal) kapcsolatos hivatalos álláspontja, ideológiai szempontrendszeré, egyúttal a városi táncházzak eszmei kisajátításának kísérlete.

A tömegek beáramlanak a városokba, maguk a falvak is átalakulnak, városiasodnak. Ebben a nagy átmenetben nyilvánvaló, hogy értékes munkát végeznek azok a fiatalok, akik átmentik a régi közösségi hagyományokat, a népyelv, a népdal, a népzene, a népi mozgáskultúra, a népi szokások szépségeit, sőt magukkal hozzák faluról bezármazva a városba is. Nyugaton is van egy ilyen divat, amelyre hivatkozni szoktak Echinoxék. Szinte nemzedékenként divat újra fölfedezni valamilyen folklórgyökeret. Nekünk e szempontból sokkal jobb a helyzetünk, mert nálunk még van élő, különösen az idősebb nemzedékeknél és falvak mélyén megtalálható olyan sajátos közösségi, természeti vágású népi kultúra, amelyért nekünk sem időben sem térben nem kell messzire mennünk. Úgy érzem tehát, hogy az a hagyományos művészeti törekvés, hogy megújuljon a népi nyelvből, a falu megőrizte ősi kultúrából; ez jutott ma itt egy végső, utolsó pillanatban rendkívüli fontos szerephez. Míg Bartók és Kodály például a magyar népdalt gyűjtötte, fölfedezte és világszintű kultúrává tette, addig ezek a mostani csoportok, az ún. tánczene-csoportok valami egészen új, rendkívüli nagy fölfedezést tettek. Kimentek a Mezőségre, Kalotaszegre, Szilágyságba, a Székelyföldre és Moldovába és a néptánczenét örökítették meg. Ezzel belépett a magyar zenei kultúrába nemcsak a népdal dallama, hanem a tánczene is, a népi tánczene. Ennek rendkívül nagy jelentősége van. A népi tánczene megteremti a dallam és a mozgás kapcsolatát. Nos, hát ilyen értelemben meggyőződésem az, hogy nagy szerep vár a táncházra. Kapcsolatban van ez jól szerkesztett havi folyóiratunkkal a Művelődéssel és az Ifjómunkással is, amely élen halad a közéletbe való beléptetés kérdéseivel. Nagy hivatás vár a táncházra, mert a szocialista tömegkultúra kifejlesztésében, sajátos nemzetiségi jegyekkel, számunkra közérthetően, hagyományos szépségekkel tudja a fiatalságot maga köré vonni.

Tar Károly: – Ha visszapillantunk a múltba, a MADOSZ gyakorlatára például, az volt a lényeges kérdés, hogy az értelmiségiek hogyan, miként szolgálják a népet. Ezek a kis csoportok nagyon hasznos munkát végeznek. Feltáró munkájuk rendkívül fontos, de lényegesnek tartom azt, hogy miként adják át fölfedezéseiket a közösségnek. A Fellegvár zárt kisközösségként kezdte, de tavaly ők is rájöttek arra, hogy nagyobb közösséget kell szolgálniuk. Így született a Fellegvár-vitafórum, amely mindjárt első ülésén a nemzetiségi történelem ismeretének szükségességét állította mintegy százötven érdeklődő elé. De amikor azt látom, hogy a Korunk egy másik, csak tánccal foglalkozó zárt csoportnak elméleti alapot próbál adni, akkor meg kell mondanom, hogy nem értem a dolgot. Mert kiragadni csupán a táncot és elvonatkoztatni azoktól a lehetőségektől, amelyek adták a romániai magyar ifjúság sokoldalú nevelésére, megmaradni a múltbanzés mellett, anélkül, hogy lehetőségeink kibővítésén fáradoznánk, azt hiszem, nem helyes. A táncházmozgalomnak is csak úgy van értelme, ha lehetőséget teremtünk arra, hogy a fiatalok mindenféle megalakítsák a maguk táncházát, ha közművelődésben jártas emberek irányításával folytonosságot biztosítunk a népi tánccal való szórakozásra. A táncházbemutató egyszeri alkalom és csak sóvárgást szül, az udvarhelyi táncháztalálkozók lehetnek ugyan tapasztalatcserék, kevésszámú szakember és már beavatott fiatalok között, de nem segítik ilyen formában kellően a mozgalom kiszélesítését. Végeredményben

arra az ifjúságra kellene hatni a leginkább, aki bejön faluról a városokba, és nem találja helyét, külsőségekben városiasodik ugyan, de viselkedésében, életvitelében gyökértelen, hiányzik a falusi kisközösség őt figyelő, erkölcsét szabályozó ereje. Itt van az óriási feladat, amelyben Fellegvár, Echinox, táncház, Kaláka, megyei lapok ifjúsági melléklete, tévé és folyóiratok egyaránt többet tehetnek.

Balogh Edgár: – Kérlek szépen, szeretnék itt egy pár örök dologra is figyelmeztetni, ami vita fölött áll, hogy úgy mondjam, axióma. Például a fiatalság és a tánc, a fiatalság és az ének, a fiatalság és a szerelem, fiúk és lányok találkozásának a kérdése. Bármilyen formák között történik, ez nem szektásodás, nem beszűkülés, hanem eleve nyitott, többszörösen nyitott jelenség. Először is nyitott azért, mert ne feledjük el, hogy áthidaltuk már a népbarát értelmiségi és a nép egymástól való egykori távolságát. A fiatalok például, akik a táncházba járnak, főleg falusi fiatalok, akiknek az apja, nagypapja még csizmában járta azokat a táncokat, úgy, hogy a faluról besodródott, urbanizálódott fiatalság értelmiségi szintre emelkedve most már a saját tradícióját eleveníti föl. Tehát ez nem a népbarát kívülről való odahajlása a múlthoz, hanem a falu saját kultúrájának a tovább vitele új városi viszonyok között. Mégpedig a fiúk és a lányok találkozása, a tánc, a nemes értelemben vett szórakozás, a párkeresés jegyében. Egyet azonban elismerek. Nyilván egy kulturális mozgalom nem korlátozódhatik csupán a táncra. Nyilvánvaló, hogy a táncmozgalom és Kaláka-mozgalom nem önmagában, hanem kapcsolataiban jelentős. Ott, ahol a művelődés folyik, színjátszással, zenekarral, énekkarral, az Ifjúmunkás különféle versenyeivel, ankétjaival, ott a tánc háznak, a honismereti kalákáknak részletjelentősége van. Ami pedig a jövőt illeti? Éppen erről beszélünk az előbb, hogy Fellegvárék, Echinoxék most már nyitnak, és jó, hogy a népi kultúra felé is nyitnak. Csak ne fanyalogjanak, hanem álljanak be ők is, és táncoljanak, hogy úgy mondjam.

Tar Károly: – Régen a tánc, a bál vagy akármilyen megszervezett közösség nem önmagában önmagáért volt, hanem valamilyen célt szolgált. Az a közösség, amely valahol összegyűlt, nemcsak a tánc által kötődött egymáshoz és nemcsak a szerelem, a párválasztás sodorta a fiatalokat egymás mellé. Vállalom az öregesnek tűnő szemléletmódot, amikor kijelentem, úgy néz ki, hogy bizonyos csoportok politikán kívül akarnak létezni. Ami lehetetlen. Nyilván létezésük is: politika.

Balogh Edgár: – Közügyiségről sokszor beszélünk és ehhez hozzá tartozik, hogy a fiatalokat közösségi illemre, felelősségre, egymáshoz való társadalmi és természetes viszonyukra kell nevelni. Tehát a közügy – a fiatalok esetében – a közösségi ethosra való nevelés, másrészt a fiatalok bevonása a munkaközösségekbe. Azt hiszem, hogy a fiatalok elvégzik a munkájukat az üzemben, az egyetemen vagy a termelőszövetkezetben. És ezt kiegészíti a tánc, az együttlét. Szerintem a táncmozgalom és a Kaláka is sokkal közelebb áll a közösségi élethez, a közügyekhez, a fiatalok politikai neveléséhez, mint ahogy a Fellegvár és Echinox csoport áll átmeneti kívülállása idején. Ők bizonyos mértékig egy műhelyt alkotnak, ahol kísérleteznek, kívül állva minden közügyi hatástól. De ez örökké nem mehet, mert hiszen a nihilbe veszne, filozófiailag is vannak ennek buktatói. Sokszor értelmetlenséget produkál-

nak. A kísérletezést magát egészségesnek tartom, de feltételezem, hogy ők is, talán éppen a táncház révén, a honismeret útján eljutnak ahhoz a felelősséghez, hogy a tömegekhez szóljanak a maguk modern mondanivalójával. Tömegekhez szólani pedig igazán csak az tud, aki ismeri a tömegek életét. Akárhogy csűrjük-csavarjuk, a tömegek életéhez kell közeledni, megismerni a gyárak, a termelősövetkezetek, az intézmények közösségi életét. A politikát se szigeteljük el önmagára, vegyünk nemzetiségi közügynek: anyanyelvünket, kultúránkat, szókincsünket csiszoljuk. Ezek a közösségek nyilvánvalóan hozzájárulnak a szocialista tudat fejlesztéséhez, és ahhoz, hogy képességének megfelelően kapcsolódják be a magyar anyanyelvű ifjúság a termelésbe és a közéletbe.

Tar Károly: – Úgy látom, nem eléggé világos az, miként képzelem én a táncházak és más kisközösségek tartalmasabb együttlétét. Egy példával szeretném érzékeltetni. A kolozsvári Vasutas klubban működik egy táncház. Az egyik alkalommal felkérték az Ifjú munkás Zsebszínház ugyanott működő csoportját, hogy vegyenek részt a táncház műsorában. Elmentek és verseket adtak elő. Nem akármilyen verseket, hanem mondandós, a mai életről, a közérzetről szólóakat. Nagy sikerük volt. Táncházat rendezhetnek Bostonban, Pesten vagy akárhol, de úgy érzem, hogy itt nálunk nem lehet megrendezni anélkül, hogy eltekintsünk a mindennapi valóságtól, attól, hogy mi van éppen terítéken a közéletben nemzeti-ségi viszonylatban. Nagyon kell a táncház, de vigyázzunk, hogy ne a félreállást, a begubózást segítse.

Balogh Edgár: – Talán helyesbítenem kell valamit, amit az előbb mondtam. Én két szélsőséges irányzatról beszéltem, illetve egy általános szemlélet két végletéről. Az egyik a táncház és Kaláka mozgalom, mely a népi életből veszi anyagát. Ha nem emeljük magasabb szintre, ha nem nyitjuk a nagyközönség felé, akkor könnyen válhatik provinciálissá. A másik véglet a Fellegvár, az Echinox és más csoportok (mint például a Gaál Gábor kör). Ezek a csoportok ki vannak téve a sznobság veszélyének, a tömegélettől, a közügytől való elszakadás veszélyének. Megteremtve egységüket, általános romániai magyar szellemi öntudatosodással, akár nemzetiségi, akár állampolgári téren indíthatjuk jó irányba őket. Szeretnék kitérni néhány múltbeli dologra. Amikor a MADOSZ a tömegek felé fordult, nyilvánvalóan meg kellett találnia a tömegekkel való kulturális kapcsolódást is. Magunkévá tettük a népzene, a népdal, a népnyelv, a népi írás, a népi tánc problémáit. Amikor a Kolozsvári Bokrétát rendeztük, akkor nem az a népbarát magatartás jutott kifejezésre, hogy színpadra vigyük, s a közönség elé hozzuk, mondjuk a tordaszentlászlóiakat, vagy a nyárádszeredaiak táncát, a hóstátiak palotását vagy a györgyfalviak táncát, hanem arra törekedtünk, hogy ők maguk ismerkedjenek meg egymással. A MADOSZ azt akarta, hogy maga a nép fogjon össze, és az egyik csoport a másiknak mutatkozzék be. Nem a közönség fölé emelkedő színpadról adtuk elő a táncokat és nem meghívott vagy fizető közönség jelenlétében, hogy csak nézze a néptáncokat, hanem bált rendeztünk. Népbált, ahol csoportok bemutatták a táncokat, és azután közösen is táncolták, megpróbálták egymástól eltanulni. Jutalmakat osztottunk szét a csoportok között. Könyveket kaptak és színházjegyeket Kós Károly Budai Nagy Antalról

írt előadására. Olyan könyveket, amelyek nemzetiségi műveltségüket szolgálták. A Kolozsvári Bokréta bemutatkozása népi és nem színpadi eseménnyé vált.⁹⁷

Tar Károly: – Az érdekes az, hogy az akkor sikeres szervezés ma nem mindig sikerül. Hogy lehetséges ez? Pedig ma sokkal több eszköz, nagyobb lehetőség nyílik nemzetiségi kulturális megnyilatkozásokra. Annak idején mi volt a cél? Nem az együvé tartozás érzését kellett kihangsúlyozni, elmélyíteni?

Balogh Edgár: – Úgy van. Kolozsvár környékének a fiatalsága beszármazott és itt dolgozott a városban. A falu felé való kapcsolatukat akartuk erősíteni és ugyanakkor saját kultúrájukkal való jelentkezésükkel egymás közötti ismerkedésüket elősegíteni. Bemutatkoztak a bálban megjelent munkásoknak és kisiparosoknak is. Egy ilyen népi erőt mutatott föl a Kolozsvári Bokréta annak idején. Jellemző, hogy például a Hóstátból milyen nehéz volt a kiskgazdák és a zsellérek közötti különbséget áthidalni. Mert volt olyan, aki azt mondta, hogy vagy **műnk** vagy **ők**. Hosszas rábeszéléssel, neveléssel tudtuk csak elérni, hogy mégis közösen jöttek el.

Tar Károly: – Ilyen elkülönülésre példát ma is találunk. Pedig ma nincsenek kiskgazdák és zsellérek... Mi a teendő?

Balogh Edgár: – Az előbb válaszoltál már erre a kérdésre. A Zsebszínház szereplői tudtommal munkások. Megjelentek a táncházban és sikert arattak. Nos, az ilyen kapcsolásokban hiszek. Meggyőződésem, hogy a táncházat a szabadegyetemmel is valamilyen formában kapcsolni lehet. A szabadegyetemen Bethlen Gáborról volt szó, azelőtt Mikó Imréről. Láttam ott fiatalok is. Volt közöttük olyan, aki a táncház-csoporthoz tartozik, mások a Fellegvárhoz. Az Ifjúmunkás is emelje fel ezeket a kapcsolatokat a közös szocialista tömegkultúra fővonalára, ami a nemzetiségi tudat előfeltétele. Akarsz egy javaslatot. Csütörtökön a telefonpalota előtt rendszerint összegyűlnek a székiek. Széki ruhában, de már vannak, akik városi öltözetben. Mi volna, ha egyszer Székről színdarabban, lakodalommal, vagy az ottani életet bemutató valamilyen előadással jelentkeznének, és meghívnák az ide bekerült falubelieket. Azt hiszem, nagy tömeg gyűlne össze, örömmel fogadnák őket. Tudok egy ilyen esetet, megírtam ezt is a Szolgálatban.⁹⁸ Egy éjszakai séta során véletlenül tévedtünk be

97 Balogh Edgár a „népművészetet továbbra is eszköznek tekintette a nép (azaz a parasztság) megismeréséhez, de egyben egy majdani demokratikus átalakításhoz is. Ennek szellemében szervezte meg a Kolozsvári Bokréta-mozgalmat. Ez, bár nevében emlékeztetett a Gyöngyösbokrétára, attól eltérő koncepciót képviselt. Kolozsváron mint Erdély egyik központi nagyvárosában rengeteg faluról jövő fiatal ember dolgozott, munkásként, cselédként. Egy-egy falu fiataljai rendszeresen tartottak összejöveteleket, amelyeken táncra is sor került. Balogh Edgár azonban egy olyan bált akart rendezni, amelyen több falu fiataljait is összehozhatja, olyanokat, akik egyébként nem találkoznának, vagy ha találkoznának is, valószínűleg bizalmatlanok lennének egymás iránt. Az első ilyen táncalkalomra 1937 szeptemberében került sor a kolozsvári tiszti kaszinó épületében. Az eseményen Tordaszentlászlóról, Székről, Nyárádmagyarósról, Szászlónáról, Magyarfenesről, Györgyfalváról és Kolozsvár külvárosából, a Hóstátból érkezett fiatalok mutatták be egymásnak táncaikat, ünnepi viseletükbe öltözve. (Arról sehol nem találni adatot, hogy a zenészeket mindehhez honnan sikerült toborozni, pedig a felsorolt falvak eléggé eltérő zenei és táncos kultúrával rendelkeztek.)” Lásd Barta Tamás: *Magyar néptáncmozgalom a korai időkben – társadalmi ideológia vagy nemzeti művészet?* In: *Eszmélet*, 2014/101. 149. Az eseményről már akkor maga Balogh Edgár is beszámolt, lásd: *Kolozsvári bokréta*. In: *Híd*, 1937/12. 33–35.

98 Lásd Balogh Edgár: *Szolgálatban: emlékirat 1935–1944*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1978.

Déry Tiborral valahol a városban egy zajos, nagy helyiségbe. A színpadon székely lakodalmast adtak elő, teljes hűséggel. Ezt nézte, ennek tapsolt négy-ötszát székely ember. Nem hirdették sehol. Mi véletlenül tévedtünk be. Örömmel fogadtak. Mi voltunk ott ketten nadrágosok. Akkor még mindenféle népviseletben jártak a székelyek. Pálinkával, kürtőskaláccsal kínáltak. Le kellett ülnünk, végig ott kellett maradnunk. Mi történt? Néhány száz ember egymásra talált.

Tar Károly: – Gondolom érezték, hogy hagyományukat tovább kell éltetniük...

Balogh Edgár: – De nem ilyen elvont célt követtek, hanem mondjuk úgy, hogy interperszonális viszonyukat ápták, családiasságot, faluközösséget álmodtak vissza. Ugyanakkor van ennek egy maradandó erkölcsisége. Végeredményben a szocialista erkölcs is megkívánja a szerelmi életet, a családi életet, a családalapítást, a gyermekeket, a folytatólágosságot. És ezt segítik elő a mi viszonyaink között is a közösségek. A táncházak és más csoportok is.

Tar Károly: – A MADOSZ ezt tudatosan igyekezett kialakítani, programszerűen végezte ezt a munkát?

Balogh Edgár: – A MADOSZ országos vezetőségében a művelődési felelős voltam. A legőszintebben mondhatom, hogy tudatosan csináltuk.

Tar Károly: – Mi volt az akkori kitzűzött cél?

Balogh Edgár: – A fiatalságot az elzűlléstől, az elkallódástól, az elatomizálódástól óvni, összehozni és a Magyar Dolgozók Szövetségében aztán politikailag is kellően felkészíteni. Csak egy példát mondjak. Ugyanaz a néhány munkatársam – közöttük például Balázs Péter, a festő –, aki velem együtt dolgozott a MADOSZ kulturális osztályán és szervezte a Kolozsvári Bokrétát, el kellett menjen a Hóstátba meg a székiek közé. Meg kellett tudni, melyik kocsmába jártak a tordaszentlászlóiak, utánuk kellett menni, s ülni, inni velük, ha úgy adódott, és meghívni, bevonni őket. Magyarfenesen Sipos Domokosnak A zokogó porszem című darabját⁹⁹ is betanította. Sajnos, bemutatását megtiltották. Egy állástalan tanítóról volt szó a darabban, akinek az iskolája széthull. A zokogó porszem azóta többször is megjelent nyomtatásban. Ha nem is sikerült előadni, az igyekezet megvolt arra, hogy színdarabbal is jelentkezünk. Brassóban Zilahy Lajos egy darabjával szerepeltek a székelyek. Ami Zilahynál parasztdráma volt alföldi szereplőkkel, azt ők székelyesen játszották.

Tar Károly: – Ebből is azt látom, amit könyved, a Szolgálatban olvasása után úgy fogalmazhatok meg, hogy azért sikerült mindig két lábon állnod, mert az egyik a MADOSZ volt, a másik pedig a forradalmi újságírás. A régi küzdelmekről egyre többet tudva, az ember elcsodálkozik, hogy mennyiféle tiltás közepette mennyi mindent tettek az összetartozásért, a nemzetiségi művelődés fejlesztéséért. Ma, amikor nincs tiltás, hanem az egyenlőség szellemében élünk, mégsem mindig sikerül az igényekhez méltóan cselekednünk.

Balogh Edgár: – Az egyéni jogok biztosítva vannak nálunk, de ezekből ki kell alakulnia a közületi szokásnak. Meggyőződésem, hogy ez be fog következni, és akkor nekem is lesz utódom, aki, mint annak idején a MADOSZ közművelődési osztályán

99 Az egyfelvonásos helyes címe *Zokog a porszem*.

tettük, összehangolja, közös tanácskozásokra, cselekvésre, gyakorlatra készíti a különböző csoportokat. A tendencia megvan erre. Látjuk, hogy voltak Kaláka-találkozók, a színházak kollokviumát is megrendezték, tehát a fejlődésről beszélhetünk e téren is.

Tar Károly: – Ez sem megy egykönnyen. Meg kell küzdenünk például azzal a hiedelemmel is, amely szerint a fiataloknak, az avantgard-csoportoknak a meglévő intézményeken kívül kell maradniuk. Ha azonban arra gondolunk, hogy bizonyos intézmények bürokratikus módon inkább akadályozzák, mint segítik a fiatalok mindig újat-akarását, ahelyett, hogy belülről próbálnák jó irányba terelni a sokféle igyekezetet, akkor igaznak tűnik a túlhaladott keretek tagadása. Mégis célravezetőbb a meglévő lehetőségek kihasználása a meglévő keretek között.

Balogh Edgár: – Azt hiszem, ez álprobléma. Tény az, hogy akárhova nézünk, intézményesedési folyamatokat és megfelelő keretek megtöltését látjuk. Az Echinox például egy keret. A román egyetemi ifjúsággal közös, megfelelő egyetemi irányítás alatt. A Fellegvár a megyei pártlapnak, az Igazságnak a keretében nyilvánul meg. Keret a Megéneklünk, Románia, ahová a táncház, és az Ifjúnunkás Matiné tartozik. Maga az Ifjúnunkás és a Korunk is keret. Naiv föltételezés, hogy mindezek a kereteken kívül szűz, tiszta, abszolút semmi régihez sem kapcsolódó nemzedéki mozgalom keletkezzék. Az ifjúság gondolkodóbb része is megcáfolta ezt.

(Ifjúnunkás, 1981/6. 2. – 1981. február 8., vasárnap)

Járjunk táncot, ripegő-ropogót

(Kodály Zoltán: Kis emberek dalai, 42. szám)

Szomszédunk kisfia negyedik osztályos. Tanító nénije megdicsérte: az utóbbi időben jobban tanul, s érdeklődőbb, bátrabb lett.

Minden csütörtökön táncházba jár. A téli szünetben „fertőzte meg” egyik osztálytársa. Azóta szerda délután előre tanul, péntekre is. Az APRÓK TÁNCHÁZA, a monostori kultúrház termében, minden csütörtökön este fél héttől nyolc óráig tart. Lányok és fiúk, úgy két tucatnyi – óvodás is akadt köztük meg nyolcadik osztályos is –, külön-külön csoportban lépegetik, gyakorolják a mezőségi táncrend fordulatait, mozgásait, kitapsolják ritmusukat. Mire párba kerülnek, már csetlés-botlás nélkül ropják. Nyolc óra fele szülők szállingóznak a terembe. A Grigorescu-negyedbeliek szervezeten, felváltva jönnek a gyermekekért.

Könczei Árpiek a jó gazda módján tevékenykednek: nemcsak a mára, a holnapi termésre is gondolnak. Nem rajtuk múlik, hogy aránylag kevés „földbe vetik a magot”. Ötször több gyermek is elférne abban a teremben... Nem hallottak volna Kolozsvárott az aprók táncházáról? Lehetséges, hiszen még a táncházasok hirdetésein sem szerepelt.